

len her, at Mandskabet under Øvelserne og under Chefen, Oberstløjtnant Sønderøxes Ledelse er bleven behandlet, baade ved den ene og den anden Lejlighed, paa en Maade, som er fuldstændig skammelig og ligefrem livsfarlig. Jeg har ikke den Ære at kende denne Hr. Oberstløjtnant Sønderøxe, jeg har kendt hans Fader; han var Chef for en Del af Gendarmene paa Grænsen, det vil sige, han hørte til den højere Del af Underofficererne, og han var i den Grad hadet af sine underordnede, at de ere komne til mig i Mængde og have klaget deres Nød paa Grund af den Behandling, de fik af denne Mand. Skulde man antage, at Ordsproget faar Stadfæstelse, at Æblet falder ikke langt fra Stammen, kan det maaske være ganske naturligt, hvad her er fremdraget; den yngre Sønderøxe kender jeg ikke, den gamle har jeg kendt alt for godt. Det er altsaa det, jeg mener er Hovedsagen, det, vi bør sætte Fingeren paa her, at vi maa forlange af den højtærede Krigsminister, at han hjælper os til, at der ikke i Ly af den saakaldte Øvelse begaas saadanne Skammeligheder som dem, der her ere fremdragne. Lad os f. Eks. tænke paa et eneste af de Tilfælde, som ere blevne fremdragne af den ærede Forespørger. Enhver, der har været Soldat, ved, at det er den værste Tortur, der kan tænkes, og at det er plat umuligt for vedkommende menige at værges sig, ved den Øvelse f. Eks., hvor Underofficereren staar med en Lanse, og vedkommende menige saa skal se at aparere denne Lanse. Det er en Umulighed, det ved alle vi, der have været Soldater, og det er klart, at den paagældende Soldat er fuldstændig voldgiven den vedkommende Befalingsmand, saa at denne kan maltraktere ham, saa han ligger paa Stedet og ikke rejser sig mere. Dette kan altsammen ske i Ly af Øvelserne, og det forekommer mig, at vi i Særdeleshed maa være den ærede Forespørger taknemmelig for, at han har haft Mod til at fremdrage denne Side af Misbrugen. Det er nemlig de allerværste og de vanskeligste at fremdrage, thi det høre vi jo stadig, at der raabes paa, naar der klages over overordnede: kom med Beviser, med Eksempler paa Myndighedsmisbrug, der ere i Uoverensstemmelse med denne eller hin Paragraf i den militære Straffelov. At de saa blive straffede, det ere de nødte til; men hvad vi trænge allerhøjest til, er at faa denne inhumane Behandling af vort unge Mandskab, naar det kommer ind til Øvelserne, som ofte gøres til et forfærdeligt, ja

ligefrem livsfarligt Pineri, draget frem i den lovgivende Forsamling og at faa den almindelige Opfattelse paa dette Omraade til at være enig med os og at misbillige, hvad der er sket. Det er det, der haardest trænges til, naar vi ville naa noget henimod en human Behandling af vore Soldater. Det kan være det samme, hvor streng vor militære Straffelov er, den værner os dog ikke mod den Slags Misbrug. Nu sagde den højtærede Minister, at han vilde se, naar disse Vidner kom frem. Ja, det er det, vi nu skulle se. Vi skulle heller ikke dømme den ærede Forespørger. Jeg har ogsaa prøvet at stille Forespørgsler, men man har altid dømt mig længe før Akterne forelaa. Nu skulle vi ikke dømme ham, inden Akterne foreligge, vi skulde hverken dømme ham eller dømme om det, der foreligger. Nu har den ærede Forespørger, naar Rigsdagstidenden kommer til at fremligge, dog givet den højtærede Krigsminister saadan fat i en Traad, at der, naar han ærligt og loyalt, saaledes som Generalløjtnant Kauffmann, vil rinke op i Traaden, vil der nok komme et Resultat ud af denne Sag. Derfor er min Forespørgsel til den højtærede Krigsminister den: Maa vi ikke faa det Løtte af ham, at han, naar dette Resultat foreligger, saa vil fremlægge dette i Bureauet, saa vi alle kunne se det. Der kan jo holdes Forhør paa saa mange Maader. Derfor kunde vi nok have Lyst til at se, hvorledes disse Forhør ere holdte. Der er jo dette heldige Tilfælde i denne Sag, da den er fra 1897, at alle de paagældende, som ere nævnte ved Nummere, og som jo let kunne findes, ikke ere i Tjenesten mere, saa at vi kunne faa fat paa dem som civile Personer og faa at høre, hvordan det forholder sig med de Erfaringer, det ærede Medlem tror, de have gjort. Saa kunne vi vente at faa en aaben og temmelig ugeneret Vidneførsel; de blive nemlig indkaldte som Vidner og staa ikke som anklagede. Jeg ved nok, hvilken Trafik der drives, naar man kyser Vidnerne med, at de skulle bevise, hvad de sige. Nej, de skulle ingen Verdens Ting bevise, de skulle kun sige Sandheden. Jeg har adskillig Erfaring i dette Kapitel, saa jeg kan vel nok have Lov til at tale med. Det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds er Anklager, og de Personer, som blive indkaldte til Forhør, ere Vidner og have kun at sige Sandheden, den Sandhed, de fortrøste sig til at aflægge Ed paa.

Den sidste ærede Taler kom ind paa de faa Straffe, som den højtærede Krigs-